

Missionärernas betydelse lyfts fram
i ny bok av biskop em Jonas Jonson

Tema: Andlighet

**Skapa utrymme
för fördjupning**

**Festivalen Korsvei
- som livet borde vara**

**Ellinor Bager:
"Stickningen
blir till en bön"**

**Organist Jenny Tjärnström
återbrukar
både möbler och musik**

GE RIKTIGT VIKTIGA JULKLAPPAR

Allt du köper i gåvoshoppen förändrar människors liv. Välj mellan flera riktigt viktiga gåvor. Du får fina gåvobevis att ge bort som julklappar till vänner och bekanta. Du kan välja mellan att skriva ut gåvobevisen själv eller få dem tryckta med en hälsning. Du betalar bekvämt via betalkort, internetbank eller Swish.

GÖR SÅ HÄR:

- Gå in på svenskakyrkan.se/gavoshop.
- Klicka i vad du vill ge och antal gåvor.
- Gå vidare och välj dina gåvobevis.
- Välj mellan flera olika motiv.
- Välj mellan tryckt eller digitalt gåvobevis.
- Betala med betalkort, internetbank eller Swish.

STRÄNGNÄS STIFTSTIDNING

Portalen utkommer med 4 nummer per år och skickas till anställda och förtroendevalda i Strängnäs stift.

Upplaga: 3 800 exemplar
Utges av Stiftsstyrelsen i Strängnäs stift

ANSVARIG UTGIVARE

Fredrik Selander

REDAKTÖR

Miriam Arrebäck
Strängnäs stift
0152-234 70

GRAFISK FORM

Pia Andersson
Strängnäs stift
0152-234 71

REDAKTIONSRÅD

Pia Andersson
Miriam Arrebäck
Kim Baung
Jan Eckerdal
Hans Heerman-Göransson
Åsa Ingårda
Agneta Larsson
Mathias Lundqvist

ADRESS OCH TELEFON

Portalen, Miriam Arrebäck
Box 84
645 22 Strängnäs
strangnas.portalen@
svenskakyrkan.se
0152-234 00

HEMSIDA

[www.svenskakyrkan.se/
strangnasstift](http://www.svenskakyrkan.se/strangnasstift)

ADRESSREGISTER

Portalen skickas till anställda och förtroendevalda som finns i inlagda i Kyrksam. Adressändringar görs av respektive församling.

OMSLAG

Jenny Tjärnström, Nyköping
Foto: Magnus Aronson

Rör på dig, ät nyttigt och sov ordentligt. Det är ett känt recept för att må bra – ändå behöver vi ständigt påminnas om det. I Portalen lyfter vi ett annat känt behov: själens längtan. Glöm inte att fylla på din andliga reservtank.

MIRIAM OCH PIA

Vi önskar alla en välsignad jul och ett gott nytt år!

Sagt vid kyrkkaffet	4-5
Återbruk är organist Jenny Tjärnströms melodi	6-10
Boktips för kalla nätter	11
Stiftet runt	12-13
Jonas Jonson om "Missionärerna"	14-15
Tema: Andlighet	16-19
Fördjupning: Jan Eckerdal om varför han uppskattar festivalen Korsvei	20-22
Bättre statistik om diakoni	24-25
Nyfiken på: Diakon Ellinor "Ellie" Bager som sticker i kyrkoårets färger	26
Kurser och utbildningar	27

Blir man snäll av pepparkakor?

Det sägs att påståendet kommer från en tid då människor lätt blev förstoppade. Kring jul bakades det mycket pepparkakor med kryddor som visade sig ha en laxerande effekt på de ilska och lite onda magarna. De bruna kakorna botade alltså magbesvär och alla blev snällare och gladare.

Ulrika Skymberg,
stiftsjurist

tipsar

TID ATT LÄSA

Jag blir intresserad av att läsa Jonas Jonsons nya bok. Tänk vilka berättelser som finns om Svenska kyrkans mission och missionärerna, som faktiskt är på väg att glömmas bort.

SIDORNA 14-15

RANDIGT ÅR

Det är ju för roligt att diakonen har gjort en halsduk, med rätt färger och i rätt ordning och längd beroende på kyrkoåret. Rät(t) ska vara rät(t).

SIDAN 26

PERSONLIGT

Det är alltid spännande att läsa om människor i kyrkan. Kanske speciellt de som brinner för det de gör. Som Jenny. SIDORNA 6-10

Se framåt genom att blicka bakåt

Strängnäs stift har funnits i 900 år och det ska vi uppmärksamma under 2020. Det blir föreläsningar och stor Stiftsfest den 5 september!

Omkring år 1120 nämns Strängnäs som stift första gången i en handling som fortfarande finns bevarad: det så kallade Florensdokumentet (eller Florenslängden). Under jubileumsåret 2020 vill vi upptäcka kyrkans fascinerande historia i församlingarna. Boka in TD Ingemar Söderström, tidigare prästutbildare och kyrkoherde i Örebro, för en gestaltande föreläsning om stiftets 900 år. Vi kan lära av dem som var här före oss – för vårt arbete inför framtiden.

Du bokar via Linda Nordin Johansson på Sensus. Kontakta: linda.nordin.johansson@sensus.se

PIA ANDERSSON

FOTO: ULLA-CARIN EKBLOM

Historiska biskopar

I en ny bok: "Bakom bilderna" (Artos förlag 2019), porträtteras Strängnäs stifts alla biskopar sedan reformationen. Boken har tagits fram av Strängnäs stifts herdaminneskommitté. Redaktör Klas Hansson.

"Tron finns som en grundsten i mig"

SKÅDESPELAREN PETER STORMARE AKTUELL I "JESUS CHRIST SUPERSTAR", I AFTONBLADET

I en annan världsdel

Liv Olsson, från **Finnerödja i Bodarne pastorat**, har varit i Bukoba i Tanzania med utbytesprogrammet "Ung i den världsvida kyrkan". Från och med februari 2020 är det möjligt att boka in henne för en föreläsning. Gör det!

För intresseanmälningar kontakta Liv direkt på liv.olsson@svenskakyrkan.se

Genom Svenska kyrkans utbytesprogram får en eller två unga stipendiater från Strängnäs stift varje år resa ut i världen och besöka några av våra systerkyrkor i den världsvida kyrkan.

FOTO: MAGNUS ARONSON

Liv Olsson kommer gärna och berättar om sina upplevelser i Tanzania.

Trygg mötesplats för unga

På Instagramkontot Unga tankar vill Svenska kyrkan skapa en trygg mötesplats där unga kan samtala om livsfrågor och kristen tro. Kontot sköts av präster, diakoner, pedagoger och kommunikatörer. Målgruppen för kontot är ungdomar 13–19 år.

Appen som frågar hur du mår

"Soultime: Christian Meditation" är en app med centralt kristet budskap, men den vänder sig till en större grupp av människor, både i och utanför kyrkan. Lars Viper, kyrkoherde i **Nyköpings församling**, använder den gärna. – Du kan själv välja fördjupning med till exempel bibeltexter. Du kan också vara interaktiv genom att svara på frågor, om hur du mår. En spanande app helt enkelt, säger Lars Viper. Finns både för iOS och Android.

Forskare i podd

Svenska kyrkans enhet för forskning och analys har startat en ny podd "Teologi i tiden".

I podden samtalar forskare utifrån sina publikationer om teologi och aktuella samhällsfrågor. De första avsnitten handlar om den aktuella antologin "Samhällsteologi".

Du hittar podden här: <https://directory.libsyn.com/shows/view/id/teologiitiden>

Kom och var med! (Även på distans)

Ideellt forum i Svenska kyrkan håller Idédagar första helgen i oktober 2020. Denna gång i Eskilstuna med temat Delaktighet!? Programmet är under utformning men något vi kan avslöja är att konferensen för första gången kommer att live-streamas så att intresserade från hela landet ska ha lättare att delta.

Arrangörer förutom Ideellt forum är Eskilstuna pastorat och Sensus Svealand. Save the date!

Krubbor för små

Vill du ha din julkubba för dig själv? Köp barn eller barnbarn en egen krubba och en Jesusbebis att leka med. Denna playmobilvariant hittar du exempelvis på www.coolshop.se

Stefan Havsénius, vaktmästare och förman i Hovsta pastorat, framför solpanelerna på taket.

Grön el i Axberg

Hela södersidan på **Axbergs församlings** förrådstak är täckt av solpaneler. Därmed försörjs Hovsta kyrka i Axbergs församling uteslutande med grön el. Dessutom finns kapacitet att även driva ett nytt församlingshem, som beräknas vara klart inom ett par år.

– Det fina är att vi också kan sälja el vidare. På sommaren, när solen genererar mer el än vi gör av med säljer vi överskottet. I gengäld kanske vi får köpa in extra under mörkare årstider men det blir ett nollsummespel, säger vaktmästare och förman Stefan Havsénius.

– Nää, nu får det vara slut med julgodis. Jag känner mig rund som en tunna!
– Nej då, sfär-mor.

FOTO MARIA PEJU

VILKET FYND! Kanslist Eva Carlsson och kyrkoherde Pernilla Parenmalm i Torshälla gläds åt gammal Bibel.

1700-talsbibel hittad i källare

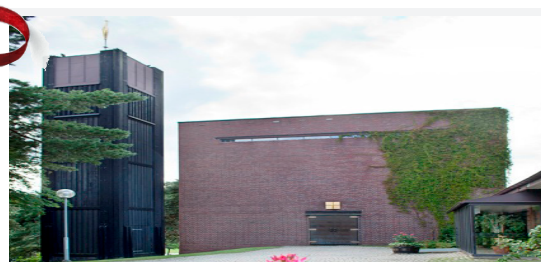
Pernilla Parenmalm, kyrkoherde i **Torshälla församling**, har tagit emot en Bibel från 1700-talet som saknar ägare.

Bibeln lämnades till församlingen i september då den hade hittats i samband med en renovering av källare. Upphittaren var osäker på vad man skulle göra med den.

– Det är skönt att den inte slängdes bort. Det hade varit förfärligt om en sådan här Bibel skulle gått till pappersåtervinningen, säger Pernilla Parenmalm till Eskilstuna-Kuriren.

Bibeln är på svenska, inbunden i skinn och med trasiga spänner. Eftersom det står angivet att den är tryckt efter 1703 års kyrkobibel så är det Karl XII:s Bibel. Namnet på den första ägaren, Erik Olsson, står inskrivet, och troligen har han bott i Kjula församling.

– Jag har varit i kontakt med församlingen i Kafjärden, men de har inte lyckats spåra några släktingar.

Ännu mer fart i St petri kyrka efter nyår. Kyrkan ligger i den nya S:t Johannes församling. FOTO PER WICHMANN

Ökning genom delning

Johan Hedlund är kyrkoherde i Eskilstuna pastorat.

Från och med den 1 januari kommer **Eskilstuna pastorat** att bestå av fyra församlingar med Johan Hedlund som kyrkoherde. För att fira detta blir det en gemensam festhögmässa den 26 januari i Kloster kyrka, med biskopen och medarbetare från alla församlingar.

Förändringen från två till fyra församlingar i pastoratet beror på att Eskilstuna församling kommer att delas i tre församlingar: S:t Johannes, Tunafors och S:t Ansgars församlingar. Eskilstuna blir därmed ett av de första pastorat i landet som går emot trenden med sammanläggningar, som annars är det vanliga. Den fjärde församlingen i pastoratet är Västra Rekarne församling.

Samarbete på varandras planhalvor

Sedan 2018 har **Svenska kyrkan i Örebro** och KIF Örebro DFF bidragit till varandras verksamheter. Detta fortsätter även 2020.

– Det var inget svårt beslut. Både KIF Örebro och Svenska kyrkan har kvinnors och flickors rättigheter i fokus och jobbar bra ihop sida vid sida, säger kyrkoherde i Örebro pastorat Ewa Selin.

Svenska kyrkan arbetar med flickors och kvinnors rättigheter både lokalt och globalt. I julinsamlingen 2019 lyfter Act Svenska kyrkan bland annat de orättvisor och övergrepp som en flicka drabbas av bara för att hon är flicka.

– Även i årets stora julinsamling, om alla flickors rätt till ett värdigt liv, kommer vi att samarbeta med fotbollslaget, berättar Ewa Selin.

Tidlös musik är organist Jenny Tjärnströms

melodi

Hon spelade orgel redan som barn, har lussat på Versailles och sjungit på Nobelfesten. Men att leda kör var Jenny Tjärnströms väg till kyrkomusiken.

– Att vara en del i en berättelse och gemenskap är viktigt för min tro och relation till kyrkan.

TEXT: MARIE STARCK FOTO: MAGNUS ARONSON

DET SVENSKA musikundret stavas ofta kommunala musikskolan eller Kulturskolan. Men Jenny Tjärnström gjorde en annan musikalisk resa.

Första stoppet var i hemmet där mamman spelade och sjöng tillsammans med Jenny och hennes systrar. Andra stoppet var då hon som sex-åring började spela piano och sjöng sig igenom både barnkör, ungdomskör och kyrkokör.

– Jag är en klassisk produkt av kyrkans musikundervisning och fick tidigt testa att spela orgel. I nian fick jag ta över ungdomskören. Att kyrkoherden gav mig det förtroendet betydde mycket. Han var kulturintresserad och tog dit olika artister som vi fick samarbeta med. Att leda

kör var mer min väg in i yrket än orgeln.

Tredje stoppet var musikgymnasiet i frikyrkliga Jönköping.

– Det kändes lite som att vara med i Fame, berättar Jenny Tjärnström och skrattar till i den blå 60-talssoffan.

I EN liten ort som Bodafors utanför Nässjö var hon ganska ensam med sitt musikintresse men här fanns det musik i alla rum. Plötsligt var det okej att ägna tid åt att öva.

– Att musicera tillsammans med andra har alltid varit min grej. Det är något med energin som uppstår när musiker drar åt samma håll.

Hon citerar fotbollstränaren Pia Sundhage som sagt att vi gör varan-

dra bra. Precis så är det med musiken, menar Jenny Tjärnström.

– Det gäller att hitta medmusikanter som man kan återvända till. När man hittar den tryggheten och drivet förstärker man varandra och det händer något med musiken. Jag märker det även i min ungdomskör. När de sjungit tillsammans länge vågar de lita på sin egen musikalitet och hittar på egna stämmor.

ATT SJUNGA i Gustav Sjökvists kör och Vokalensemblen Voces Nordicae har tagit henne till många spännande platser. Hon har lussat på Versailles, spelat in julkonsert för italiensk teve, körat på Guldbaggegalan, Nobelfesten och kungamiddagar.

"Jag tycker om **den rika liturgin**, symbolspråket både i ord och i handling. Att kyrkorummet får vara **en plats där tiden stannar upp.**"

– Genrebredde som Gustav Sjökvist stod för var fantastisk. Vi kunde sjunga rekviem ena dagen och jazz med George Riedel andra dagen.

Att hon arbetat med de flesta genrer och inte enbart äldre musik är en styrka som kyrkomusiker. Den musikaliska bredden tog hon med sig till Nyköping. För fem år sedan flyttade familjen från Stockholm för en organisttjänst med bas i Alla Helgona kyrka, där hon leder ungdomskören Cantemus och Allahelgonakören. Hon håller också i en konsertserie med en konsert i månaden där hon antingen är producent eller medverkande musiker.

– Konserterna är nog det roligaste jag gör. Ofta blir det kammarmusik. Senast i samband med invigningen av nya klockstapeln med musik från tiden då den förra klockstapeln byggdes upp, efter att staden bränts ner av ryssarnas härjningar i Nyköping 1719.

EN VANLIG arbetsvecka ska hon försöka få tid till eget musicerande, leta konsertrepertoar och öva inför konserterna mellan sångelever, körövningar, personalmöten, begravningar, dop och högmässor.

– Tyvärr kommer det egna övandet ibland i andra hand, då mer och mer tid går till möten och administration. En frustration som jag nog delar med många kollegor.

Att vara kyrkomusiker handlar om den perfekta kombinationen av att få vara utövande musiker och pedagog, anser Jenny Tjärnström.

Som kyrkomusiker får hon dessutom vara en del av viktiga händelser i människors liv, både i livets början och i dess slut. Framför allt i samband med begravningar.

– Jag tycker om den rika liturgin, symbolspråket både i ord och i handling. Att kyrkorummet får vara en plats där tiden stannar upp. Texter, toner, rit och handling finns i en obruten kedja genom tider och generationer.

TROTS ATT hon växt upp i en bygd så starkt präglad av frikyrklighet uppskattar hon styrkan i Svenska kyrkans liv och gudstjänst.

– Jag gillar kyrkoårets kontraster; att både rummet, musiken, psalmerna och ordet förändras under årets gång. Att man under fastan och i passionstiden får sjunga de vackra och lite dämpade psalmerna för att sen brista ut i klang och jubel på påskdagen. I denna variation finns en fantastisk utmaning och inspiration för mig som musiker när jag jobbar med mina körer, mitt orgelspel och min konsertverksamhet.

DET FINNS röster inom kyrkan som är kritiska till att de flesta svenskar "bara" går på konserter och inte i samma utsträckning i högmässan.

– Det är väl inte så bara. Det sjungna ordet kan betyda lika mycket som det talade och kan vara lättare att ta till sig. Musiken tar vid där orden slutar och blir ytterligare en dimension till det talade ordet, och många upplever att de kan få vila i musiken.

I samspel med symbolspråket som finns

BÅDE GAMMALT OCH NYTT. "Vi har ett arv att förvalta och jag värnar traditionen men också nyskriven musik. Om man ska förstå den nya musiken måste man förstå grunderna." säger Jenny Tjärnström, här vid cembalon.

FOTO: FRIDE JANSSON

inbyggt i kyrkorummet kan musiken istället få vara en väg in i kyrkan, menar Jenny Tjärnström.

– Jag tycker att kyrkan ska få vara en plats för konst, musik och kultur.

Just kravlösheten och möjligheten till anonymitet är en av Svenska kyrkans styrkor, menar Jenny Tjärnström. Men också vilan i tidlösheten.

DIRIGENT. Jenny Tjärnström gillar att hålla konserter, både att vara medverkande musiker och att producera. I samband med Allahelgonakörens 100-årsjubileum förra året medverkade även ungdomskören Cantemus, två körer i Nyköpings församling som Jenny leder. FOTO: FRIDE JANSSON

– Ju äldre jag blir desto mer har jag behov av att tiden måste få stå still när den snurrar så mycket annars. Samma sånger som sjungits tusen år och barn som döpts i samma dopfunt i flera hundra år. Vi är del i en berättelse, en gemenskapshandling genom tid och rum när vi delar nattvardsgemenskapen med dem som gått före och de som kommer efter. Att få vara del i den kedjan och berättelsen är viktigt för min relation till kyrka och tro.

ATT VARA kyrkomusiker är inte ett yrke utan en livsstil, anser Jenny Tjärnström.

– Man måste vara införstådd med att det aldrig blir ett 9-5 jobb, att man ofta jobbar när andra är lediga. I år ska jag dock ha en ledig jul, för första gången på tio år. Men det har inte känts som nån uppoffring att jobba utan en självklarhet.

Eftersom hennes man Ulf, som spelar gamba och kontrabas, länge var frilansmusiker och många i vänkretsens också är kul-

turarbetare är familjen van vid att vända lite på veckan. Dessvärre är samhället inte alltid anpassat efter ett sånt liv. Idag arbetar Ulf som kommunikatör inom Svenska kyrkan med mer regelbundna arbetstider.

– När vi bodde på Södermalm i Stockholm hade vi barnen på ett "OB-dagis" som hade öppet kvällar och helger, men tyvärr finns ju inte den möjligheten överallt.

VÅRT ATT VETA

Jenny Tjärnström

ÅLDER: 45

BOR: Östra villastaden i Nyköping

GÖR: Organist i Alla Helgona kyrka i Nyköping

FAMILJ: maken Ulf och två döttrar på 10 och 13 år

UPPVÄXT: i Bodafors i Småland

INSTRUMENT: Hemma finns 1 piano, 3 kontrabasar, 1 elbas, 1 colazione, 1 trumpet, 4 gitarrer, 1 fiol, 1 blockflöjt, 1 spilåpipa, 1 mandolin och 1 munspel.

Men vi har tåliga barn som hängt med på väldigt mycket jobb vilket nog gjort dem mer sociala. Nu kan de faktiskt hänga med frivilligt på konserter för att träffa våra musikerkompisar.

ATT VARA förälder och lägga livspussel tar tid, därför blir det inte lika mycket tid för konsertliv som tidigare. Även om de bara bor en timme från Stockholm. Däremot har barnen själva påbörjat en egen musikalisk resa. En tioårig dotter sjunger i barnkören och en 13-årig dotter sjunger i ungdomskören och spelar gitarr.

– Barnen har varit med oss mycket på konserter och fått sitta på orgelpallen när jag spelar. De förstår när det är skarpt läge. Barn känner av allvaret och har aldrig klättrat på sin pappas kontrabas.

Att ta en löptur och att hänga på gymmet är hennes sätt att rensa tankarna och repetera i huvudet. Gärna ihop med någon kompis. Hon har även sprungit några kortare lopp som Midnattsloppet och Tjejmiilen. Stockholm maraton får nog klara sig utan henne. Står Jenny på löpbandet lyssnar hon gärna på "På minuten". Lagom tid för ett träningspass.

TIDEN STÅR knappast stilla i Jenny Tjärnströms liv. Och hennes förkärlek för äldre tidlös musik passar väl in i hennes livsval. Som solist sjunger hon mycket musik från 1600- och 1700-talet, gärna tillsammans med make och vänner på gamba, violin, blockflöjt och cembalo.

Men även i körsammanhang arbetar hon med tidig musik som Händel, Purcell och Roman, samtidigt som hon älskar att gräva fram mer okända tonsättare.

– Det är också mäktigt att vi fortfarande sjunger den liturgiska musiken från 900-talet. Vi har ett arv att förvalta och

POPPIS MED LOPPIS. Hela Tjärnströms hem är fyllt med arvegods och loppisfynd. Att göra fynd på loppisar är ett av Jennys intressen utöver musicerandet och att resa med familjen.

FOTO: MAGNUS ARONSON

”Att vara kyrkomusiker är inte ett yrke utan en livsstil.”

jag värnar traditionen men också nyskriven musik. Om man ska förstå den nya musiken måste man förstå grunderna.

Samtidigt vill hon inte se sig själv som en bakåtskrivare. I ungdomskören blandar hon exempelvis hej vilt den äldre musiken och folkmusikaliska toner med Laleh, Disneyfilmer och hon var själv nyligen med i Olle Lindbergs nyskrivna rekveim.

Men när det gäller gudstjänstmusiken finns det fördelar med att förvalta arvet.

– När man går in i en kyrka ute i Europa känner man igen sig både i musiken och i liturgin. Det är något att vila i och vara rädd om.

HENNES FÖRKÄRLEK för återbruk av musik återspeglas även i hemmet. Att loppisfynda är ett annat stort intresse. Helst på småländska vischan där man fortfarande kan göra fynd. Bokhyllväggen i amerikansk valnöt från 60-talet råkar vara producerad i uppväxtorten Bodafors och

skulle egentligen slängas men fick ett nytt hem i Tjärnströms hus.

FÖRKÄRLEKEN FÖR att blanda musikaliska stilar och olika tidsepoker syns även i hemmet. Tavelväggen i vardagsrummet är en brokig blandning mellan makens fotografier, barnens teckningar, loppisfyndad konst och småländska konstnärer.

– Det är härligt med gamla grejer som har själ. Det gillar vi båda två. Och sakerna behöver inte hänga ihop. Hela vårt hem är fyllt med både arvegods och loppisfynd. Vi bor också i ett 20-talshus med mycket själ i väggarna.

Familjen Tjärnström gör inte bara musikaliska resor. Tågluff är ett annat gemensamt intresse för hela familjen och ett roligt sätt att upptäcka Europa. Senaste resan gick till Paris, Barcelona, franska rivieran och belgiska Brygge.

– Att åka tåg är för oss det bästa sättet att resa på och ett sätt att lära barnen att

landskapet ändrar sig. Tågresan blir en del av upplevelsen.

Tricket för att hålla otåliga barns intresse vid liv är ljudböcker, sällskapsspel och en läsplatta. Och så en matsäck på armlängds avstånd.

ANDLIG SPIS får hon genom musiken. Att jobba i församling och ha ”Gud som yrke” har inte påverkat hennes egen tro negativt.

– Tvärtom, det är en förmån att få fira mässa på arbetstid flera gånger i veckan. Det ger mycket trots att jag är på jobbet.

Kyrkan har alltid varit en naturlig del av livet och vägen dit har främst gått genom musiken. En ständig process som fortfarande pågår.

– Det var inte kyrkan jag sökte från början men sen blev jag kvar och växte in i tron. Vi musiker är också förkunnare.

Gedigen introduktion till den kristna tron - på två språk

■ Vägen, Sanningen och Livet

(Argument förlag)

Linda Alexandersson

Linda Alexandersson, pastor inom Eumenia-kyrkan, står bakom denna "grundkurs i kristen tro". Boken vänder sig till den som är ny i tron och finns översatt till persiska så att svensktalande och persisktalande kan läsa sida vid sida.

Boken har ett tydligt upplägg, ett lättillgängligt språk och ett tydligt syfte: att hjälpa människor göra ett välinformerat val att bli kristna. Som läsare uppmanas jag att lära mig återberätta varje läst bibelavsnitt, ett slags "learn by heart". Därtill uppmuntras jag till reflektion och aktion. Författaren betonar särskilt det sistnämnda, att den kristna tron måste ge praktiska konsekvenser i de liv vi lever. Det kan ibland uppfattas som lite aktivistiskt men innebär i min mening en nödvändig återerövring av den tro som ibland blir för

mycket huvud och för lite hjärta.

I förhållande till en stor del av det undervisningsmaterial för konfirmandarbete som kommit ut det senaste årtiondet och som i många avseenden haft ett magert kateketisk innehåll och satsat mer på layout, så utgör denna bok ett välkommet komplement med gedigen introduktion till den kristna tron.

De olika vittnesbörd som återfinns i slutet av boken kan ge en läsare mod och inspiration att ta steget ut i tro, men kan också avskräcka från detsamma. Flera berättar om syner och uppenbarelser och tydliga avgörelser, medan exempel på tro som växer stilla och långsamt är ytterst sparsmakade.

KIM BAUNG

En ekologisk vision som inte bortser från klimatkrisen

■ Därför sörjer jorden

(Silentium, 2019)

Peter Halldorf

Vilka redskap har vi för att formulera en trofast kristen livshållning i klimatförändringarnas tidevarv? Utan hopp går vi under, men hur skiljer vi det hopp som på djupet är värt något från det som snarare utgör en

förträngning av situationens allvar?

I boken tar pastorn och författaren Peter Halldorf sig an dessa frågor. Den pågående klimatkrisen är utgångspunkten. Men fokus ligger inte på att föreskriva vad som behöver göras, utan på att söka efter perspektiv som kan ge oss kraft och väcka vår vilja att göra det. För att hitta sådana resurser vänder sig Halldorf till Bibeln och till den stora kyrkans tradition. Fram träder en ekologisk vision där skapelse och frälsning inte är åtskilt utan står

i nära samband. Allra tydligast framträder sambandet i Jesus Kristus som den punkt i historien som förenar himmel och jord, den som heliggör skapelsen. En rättvänd kristen gudslängtan i Kristi efterföljd vänder oss därför inte bort från tillståndet i den här världen, utan skärper vår blick för var skapelsen behöver vår omsorg. Med Halldorfs ord: "Ett levande hopp ger resurser för att skapa gott, i väntan på det som är bättre".

JAN ECKERDAL

Allas angelägenhet

■ Diakonins kyrka - Teologi, kön och omsorgens utmattning

(Verbum, 2019)

Ninna Edgardh

"Vad ska vi göra när tanterna tar slut?" Den frågan sammanfattar, på ett förenklat sätt, det Ninna skriver om kön, makt, omsorg

och diakoni.

Diakoni som begrepp är svårt att definiera, särskilt i förhållande till teologi. "Diakoni kan betraktas som något som genomsyrar allt församlingen gör, eller specifikt det diakonen gör i sin tjänst, eller allt däremellan."

Boken är gediget förankrad i forskning och innehåller praktiska tips kring hur diakoni kan pågå i församlingens mitt som omsorg om människor och skapelsen. Sårbarheten har alla människor gemensamt och därför är omsorg en allmänmänsklig angelägenhet. "Diakoni är avgörande för Svenska kyrkans trovärdighet i det svenska samhället" skriver Ninna.

Jag tycker att boken är helt rätt i tiden, diakoni måste vara en del av kyrkans kall och budskap. "Diakonins kyrka" bör läsas av alla ledare i Svenska kyrkan, men även av alla som sysslar med diakoni. Vilket, enligt Ninnas benämning av ordet, är alla vi kristna.

KARIN TALLBERG

Ambitiöst projekt om psalmer går i mål

■ Psalternas väg, band 3 och 4

(Wessmans musikförlag)

Det är sannerligen ett ambitiöst projekt som avslutas i och med att tredje och fjärde delarna av "Psalternas väg" nu kommer ut. De två första delarna kom 2014 respektive 2017.

Arbetet som helhet har gått ut på att beskriva text och musik till samtliga psalmer i "Den svenska psalmboken 1986" med tillägget från 2002 samt "Psalmer i 2000-talet" från 2006, med Per Olof Nisser som projektledare.

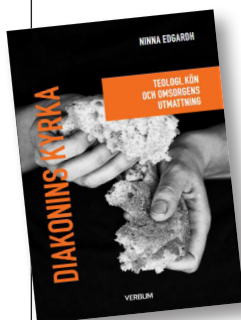
I tredje delen har 26 mycket meriterade författare, samtliga med forskarbakgrund, helt ideellt tagit sig an psalm 421 till 700. När så många skribenter är inblandade blir texterna sinsemellan varierade både till stil

och omfattning. Gemensamt är dock historiska bakgrundsbeskrivningar av såväl psalmtexter som musik samt beskrivningar av psalmtexternas innehåll och hänvisningar till bibelställen.

I del fyra, som är ägnad åt 2002 års tillägg samt Psalmer i 2000-talet, tycks det mig som om endast två personer varit inblandade i skrivarbetet, nämligen Karin Karlsson och Sofia Wastesson. I förordet till den här delen finns en intressant och ganska ingående beskrivning rörande tillkomsten av dessa två kompletteringssamlingar. Psalmbeskrivningarna i denna del, i synnerhet gällande musiken, är mycket mer översiktliga än i del tre.

Textmaterialet i "Psalternas väg" är rikt och välgjort och kan komma till användning inom en mängd olika sammanhang. Projektets omfattning pekar också på att något liknande material knappast kommer att produceras i närtid. Jag skulle därför vilja uppmana varje församling att införskaffa band ett till fyra till sina referensbibliotek.

MATHIAS LUNDQVIST

Dop- och vigselfest

Söndagen 23/2 är det dop- och vigselfest med öppet hus och mingel från klockan 16.00 i Tumbo kyrka, **Hällby församling med Tumbo och Råby-Rekarne**. Församlingens dopklänningar och brudkronor ställs ut, du kan även se brudklänningar från olika årtionden. Klockan 18.00 är det gudstjänst med musik och psalmer som passar på dop och vigslar.

Temakväll

Biskop em Jonas Jonson gästar **Glanshammars församling** och talar om "Missionsrörelsen-1800-talets största organiserade kvinnorörelse" den 5/2 klockan 18.30.

Hokos pokus för barn

24/1 klockan 11.00 kan du se en föreställning om barns rättigheter med buktaleri, magi och trolleri i **Olaus Petri församlingshem**, i **Örebro**. Passar barn i åldern 5-12 år.

Julparty för pensionärer

Pensionärsjulfest den 11/12 klockan 13.00. Start med andakt i kyrkan, därefter i **Olaus Petri församlingshem** med kaffe, julsmörgås, tal av Ingemar Söderström och musik.

Jättekonsert

Alla 7 körer och musikkår i **Olaus Petri församling** kommer att medverka i en jättekonsert på kyrkomusikens egen dag, Kyndelsmässodagen, 2/2 klockan 18.00.

Ekumeniskt

Söndag 19/1 hälsar **Lerbäck-Svanlunda pastorat** välkommen till Ekumenisk gudstjänst kl.10.00 i Lerbäcks kyrka.

Promenera mera

Samtala om livet på en promenad med andra i **Katrineholmsbygdens församling**.

Samling vid Nävertorpsgården klockan 10.00 på tisdagar (med start 14/1). Promenad ungefär en timme och sen blir det fika.

ACTiverad internationell grupp

Fairtrade/ACT-gruppen är en nystartad grupp i **Västra Rekarne församling**. Var 3:e vecka ses man klockan 18.00-20.00 i Berga-gården (Alberga). Vårterminen startar tisdag 21/1. Aktiviteter och insamlingsprojekt till förmån för ACT Svenska kyrkan. Deltagarna lär om fairtrade och samtalar om hur vi kan göra världen bättre.

- Hur kom tomten in i huset?
- Han slog in dörren!

– Det är flera meter
snö utanför!
– Äh, du driver med
mig!

Biskopsvisitation

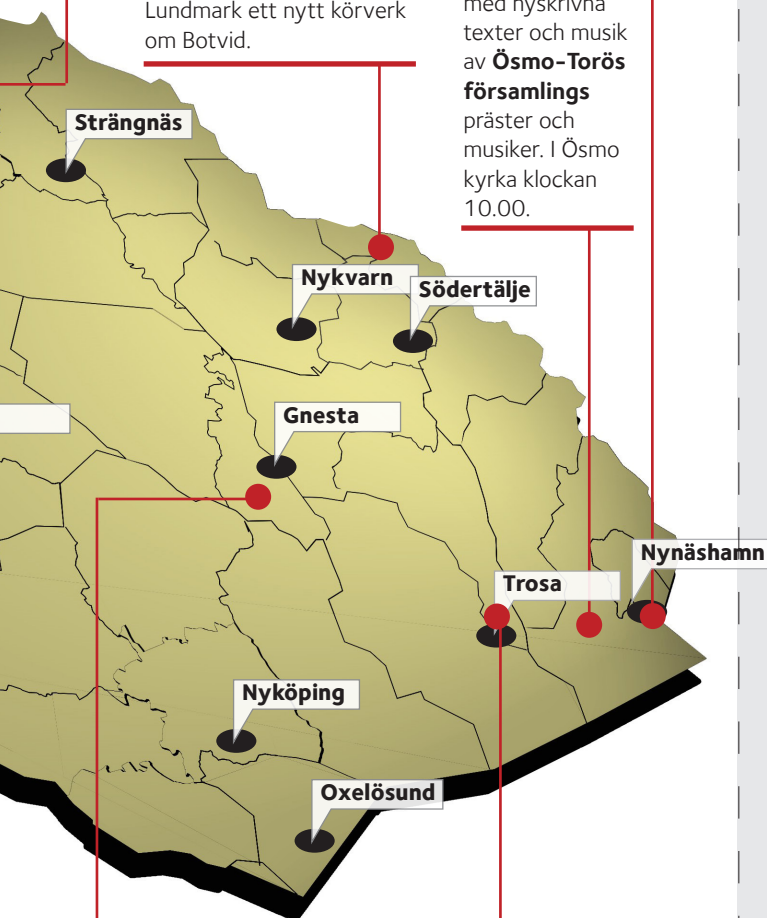
26-27/2 visiterar biskop Johan Dalman **Torshälla församling**. Söndag 22/3 blir det sedan visitationsmessa.

Kyrkan - 900 år

Salems kyrka fyller 900 år under 2020 och det kommer man såklart att fira i **Salems församling**. Bland annat skriver organist Tobias Lundmark ett nytt körverk om Botvid.

Fokus på Maria

Temamässa 22/12 med nyskrivna texter och musik av **Ösmo-Torö församlings** präster och musiker. I Ösmo kyrka klockan 10.00.

Melloandakt

Fredag den 28/2 klockan 17.00 bjuder **Frustuna församling** in till Melloandakt i Tingshuset i Gnesta.

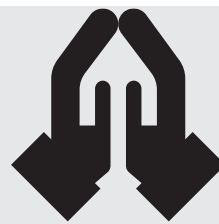
Tisdagsklubben och barnkörer medverkar och efteråt är det taco-kväll.

Glittrigt!

Babykonsert med julglittertema i **Nynäshamns församling**. En konsert för föräldrar med barn under ett år. Två tillfällen den 16/12 klockan 10.00 och 13.00.

FÖLJ MED OCH BE

Varje vecka ber vi i Strängnäs stift för ett kontrakt och för dess kontraktsprost, samt för församlingarna i kontraktet. Vi ber också för våra systerkyrkor i de länder som ingår i Borgågemenskapen och våra vänstift.

VECKA 51

Norra Närke kontrakt, kontraktsprost Tomas Rådehed.

Adolfsberg, Almby, Edsberg, Långbro, Mikael, Mosjö-Täby, Örebro Nikolai, Örebro Olaus Petri, Knista, Axberg, Glanshammar och Tysslinge.

I Borgågemenskapen: England och Norge.

VECKA 4

Nyköpings kontrakt, vik kontraktsprost Karin Karlberg.

Kiladalen, Nyköping, Oxelösund, Stigtomta-Vrena, Tunaberg, Rönö och Tystbergabygden.

I Borgågemenskapen: Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och England.

VECKA 5

Södertälje kontrakt, kontraktsprost Åsa Lindgren.

Enhörna, Hölö-Mörkö, Södertälje, Östertälje, Turinge-Taxinge, Överjärna, Ytterjärna, Vårdinge och Trosa.

I Borgågemenskapen: England, Irland och Danmark.

VECKA 6

Rekarne kontrakt, kontraktsprost Pernilla

Parenmalm.

S:t Ansgar, Tunafor, S:t

Johannes, Västra Rekarne, Torshälla, Hällby med Tumbo och Råby-Rekarne, Husby-Rekarne, Näshtula, Kafjården och Stenkvista-Årila.

I Borgågemenskapen: Wales och Irland.

Gillberga kyrka

VECKA 1

Nynäs kontrakt, kontraktsprost Peter Mourath.

Grödinge, Sorunda, Ösmo-Torö, Nynäshamn, Salem.

I Borgågemenskapen: England och Finland.

Sorunda kyrka

VECKA 2

Domprosteriets kontrakt, kontraktsprost Markus von Martens.

Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö, Mariefred, Vårfruberga-Härad, Stallarholmen, Åker-Länna, Daga och Frustuna.

I Borgågemenskapen: England och Norge.

VECKA 3

Oppunda och Villåttinge kontrakt, kontraktsprost Thore Rosenberg.

Katrineholmsbygden, Björkvik, Västra Vingåker, Österåker, Flen, Helgesta-Hyltinge, Dunker-Lilla Malma, Mellösa och Bettna.

I Borgågemenskapen: Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, Norge och England.

VECKA 7

Norra Närke kontrakt, kontraktsprost Tomas Rådehed.

Adolfsberg, Almby, Edsberg, Långbro, Mikael, Mosjö-Täby, Örebro Nikolai, Örebro Olaus Petri, Knista, Axberg, Glanshammar och Tysslinge.

I Borgågemenskapen: England och Norge.

VECKA 8

Södra Närke kontrakt, kontraktsprost Jimmy Åkerfeldt.

Askersund-Hammar, Ramundebo, Skagershult, Finnerödja-Tived, Viby, Sköllersta, Lerback, Snavlunda, Hallsberg, Kumla, Hardemo, Ekeby, Asker, Lännäs och Kvismare.

I Borgågemenskapen: Irland och Danmark.

Ingen kyrka utan missionärer

Genom berättelser om eldsjälar visar Jonas Jonson historisk helhetsbild

I sin nya bok "Missionärerna" påminner Jonas Jonson om att mission är grundläggande för Svenska kyrkans identitet. De som satsat sina liv på kristendomens utbredning i världen har även syresatt Svenska kyrkan på hemmaplan.

DEN HÄR hösten har Jonas Jonson varit en flitigt anlita föreläsare. Hans senaste bok "Missionärerna" (Verbum, 2019) väcker stort intresse. Det är inte konstigt eftersom ämnet engagerar och denne biskop emeritus är en författare med ett målade språk och enastående berättarglädje. Vad som överraskat honom är att boken verkar ge många missionärer en slags upprättelse efter decennier av missionskritik.

– Vid ett föredrag i Örgryte till exempel var nog tjugo missionärer närvarande, en av dem 99 år gammal. De var så glada.

– Jag tror boken ger dem en bekräftelse på att deras livsinsats var viktig. Det finns ingen anledning att skämmas för missionen, tvärtom har vi skäl att vara stolta säger Jonas Jonson.

BOKEN BERÄTTAR om Svenska kyrkans mission, SKM, under hundra år, 1874-1974. Den beskriver hur Svenska kyrkan, något senkommet i förhållande till många andra

samfund, börjar sända ut sina egna missionärer som svar på trycket från en stark, internationell missionsrörelse. I en tid med stor tilltro till upplysning, kolonialism och väckelse känner sig olika missionssällskap kallade att ge sig av till andra länder för att bidra till en enad, fredlig, civiliserad och kristen värld.

Jonas Jonson har valt att berätta hela historien genom människor som bröt upp och reste ut i missionens tjänst. Eldsjälarna. Äventyrarna. Det är människoöden som griper tag i läsaren och deras hängivenhet fascinerar.

– Missionärerna ville erbjuda andra det bästa de

själva ägde – den evangeliska friheten – frälsningen, säger Jonas Jonson.

Under hundra år sände SKM ut 812 missionärer. Två tredjedelar av dem var kvinnor. Boken ger bilden av en stark kvinnorörelse. De kvinnliga missionärerna var ofta ogifta och hade bestämda arbetsuppgifter, till exempel lärare, sjuksköterskor eller skolhemsföreståndare.

– De bidrar till en tidig och målmedveten satsning på kvinnors utbildning i missionsländerna. Utveckling förutsätter att kvinnorna är med, idag har alla insett det, men missionärerna var tidigt ute.

DEN FÖRSTA kvinnan prästvigdes i Sverige 1960. Men redan på 1880-talet hade alltså SKM många kvinnor anställda som undervisade i kristen tro, ledde andakter och predikade.

– De var fast anställda med lön och pension i en tid när få kvinnor i Sverige yrkesarbetade. Visserligen var de underställda manliga ledare, men

efterhand som kvinnorna också fick ansvar för pengar fick de förstås också vara med och bestämma.

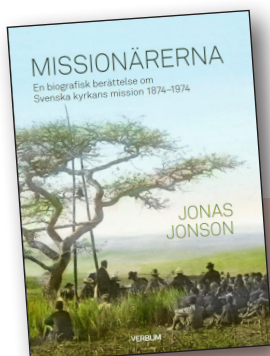
JONAS JONSON konstaterar att de kvinnliga missionärerna kom såväl ur enkla förhållanden som från bättre bemedlade familjer.

– Jag överraskades av att så många av dem kommer från högadliga familjer. De kommer ur en samhällsklass som är van att bestämma och har ett välgörenhetstänkande, men söker ett liv där de får stå på egna ben och inte är inlåsta i traditioner och roller.

Missionen väckte en kvinnorörelse också i Sverige. Församlingarnas syföreningar arbetade ihop medel till missionen och höll sig informerade om världsläget. Genom otaliga brev och artiklar från missionärerna lärde de sig hur alla kristna i världen hör samman.

– I början är det berättelser om det exotiska och annorlunda som sprids, och om hur människor blir kristna. Men efterhand blir det mer och mer en berättelse om unga och vitala, levande kyrkor, som har mycket att lära oss och som till och med vill börja missionera hos oss.

Ingen kunde vara mer lämpad att skriva denna biografi över Svenska kyrkans mission än Jonas Jonson. Han är docent i missionsvetenskap och reste själv som volontär till Indien och Malaysia 1963. Han har personligen mött de flesta

Missionärerna.
En biografisk berättelse om Svenska kyrkans mission 1874-1974 (Verbum, 2019)

Några som reste från Strängnäs stift

Maria Peterson, Skagershult: Indien 1907-09
Elsa von Sydow, Södertälje: Indien 1922-54
Märta Adolfsson, Knista: Sydafrika 1936-68
Elsa Larsson, Kvistbro: Zimbabwe 1938-71
Birgitta o Rune Aneer, Örebro: Indien 1939-58
Birgitta o Bo Reifors, Björkvik: Malaysia 1969-72
Ulla o Torsten Ellwyn, Kumla: Sydafrika 1957-68
Lisa o Calle Ellwyn, Viby: Sydafrika 1978-84

VIKTIG BERÄTTELSE. Genom boken "Missionärerna" vill biskop emeritus Jonas Jonson råda bot på vår kollektiva glömska. "Jag vill medan jag ännu lever rädda något av berättelsen om Svenska kyrkans mission. Den som förlorar sitt minne tappar sin identitet."

FOTO MAGNUS ARONSON

svenska missionärer som var födda under 1900-talet och har besökt platserna de var utsända till. Under 1990-talet var han ordförande i missionsstyrelsen.

– Boken är inte nostalgi, den är ett försök att beskriva något som spelat en viktig roll också för Svenska kyrkans utveckling. Om man vill förstå hur Svenska kyrkan framträder idag så är historien viktig.

Missionen väckte ännu på 1960-talet respekt långt utanför kyrkan, men föll en smula i vanrykte när den kopplades ihop med "kulturimperialism". Nu har den kritiken nästan blåst över, och vi kan närma oss historien med andra ögon.

– Det som hände på slutet av 1800-talet var att missionen sprängde kyrkans nationella begränsning och visade hennes delaktighet i den universella

kyrkan. Svenska kyrkan öppnades mot omvärlden, men idag finns en risk att den på nytt blir mer provinsiell, säger Jonas Jonson.

TROTS ATT Kyrkoordningen lyfter fram mission är en av församlingens grundläggande uppgifter, har församlingarna svårt att formulera vad det betyder. Boken om missionärerna kan stimulera till ett fortsatt

samtal om missionens innebörd idag.

– Missionsuppdraget har tonats ner i förkunnelsen. Visst finns internationella grupper. Men det är sällan man hör präster predika så man upplever glädjen av att höra ihop med andra kyrkor. Men kyrkan är inte svensk och den är inte till för sin egen skull utan "för att världen ska leva".

MIRIAM ARREBÄCK

Tema Andlighet

I vardagen ryms både andligt och världsligt. Men det är lätt hänt att allt praktiskt får fokus. Den inre längtan som vi bär på kanske inte alltid prioriteras.

Hur hittar vi tid att fylla på andlig näring? Är det lättare om man är anställd i kyrkan? Eller är det svårare?

"Korsvei är en plats att söka Jesus, leva enkelt och i gemenskap."

**Fördjupnings-
text av
Jan Eckerdal
på sidan 20**

"Jag får energi

Vaktmästare Lena-Marie Keber leder teologiska

Lena-Marie Keber har hittat den perfekta kombinationen. Hon arbetar som vaktmästare i Olaus Petri kyrka i Örebro och leder bibelstudiegrupp som ideell i församlingen.

SOM VAKTMÄSTARE har Lena-Marie Keber ansvar för kyrkans textilier, inventarier, städning och att se till att allting fungerar och är i gott skick. Hon tjänstgör också vid gudstjänster, förrättningar och konserter. Lena-Marie känner inget behov av att "komma ifrån" arbetsplatsen för att få andlig påfyllnad. För henne är det kristna livet en helhet, där allt hänger ihop.

– Jag får använda alla delar av mig, kropp, hjärna och hjärta i mitt jobb. Kyrkan är Kristi kropp där varje del behövs, säger Lena-Marie.

Även fysiska saker som att byta färg i kyrkan under året är en del av att vara Kristi kropp, menar hon. När vaktmästarna till exempel förändrar kyrkan under påskens alla dagar så är det hårt jobb, men kan också vara en form av påfyllnad eftersom det tillhör helheten, det kristna livet.

Kyrkan är Kristi kropp där **varje del behövs!**

INFÖR BIBELSTUDIEGRUPPEN träffar är det mycket förberedelser.

– De som deltar är tänkande och engagerade människor så jag kan inte komma oförberedd. Men jag får en otrolig energi av gruppen, för vi kommer så nära tron och livet i texterna och i samtal.

Det finns också speciella tillfällen som känns som extra påfyllnad när hon lämnar vardagen för en stund. Som till exempel stiftets Teologiska klassiker dagar.

– Att tänka och prata teologi ser jag inte som en intellektuell övning utan det är att verkligen närma sig kärnan i tron. Det är fantastiskt!

Hon har också varit med församlingens ungdomar till Taizé som extraledare. Det är en plats utanför församlingen som verkligen ger återhämtning.

Andlig vägledning ger nya infallsvinklar

I Strängnäs stift finns möjlighet att delta i Andlig vägledning inspirerad av ignatiansk tradition. Man ingår i en grupp som träffas cirka en gång i månaden under ett år. **Marie Carlsson**, diakon i Adolfsbergs församling, deltog för ett par år sedan.

– Inför varje tillfälle fick vi en bibeltext som man sedan läste många gånger för att se vad den hade att säga oss. Jag tyckte det var mycket givande att få höra andras infallsvinklar och hur olika texterna kunde tala till oss.

– Jag hoppas att vi kan få möjlighet här i Adolfsbergs församling att starta en Andlig vägledningskurs.

Marie reser också varje år till Mariagården och Pilgrimscentrum i Vadstena och tillbringar fyra dagar på retreat där.

MIRIAM ARREBÄCK

av bibelstudiegruppen”

samtal på sin fritid

HELHETEN. ”Jag får använda alla delar av mig, kropp, hjärna och hjärta i mitt jobb. Kyrkan är Kristi kropp där varje del behövs” säger Lena-Marie Keber, vaktmästare i Örebro pastorat.

FOTO: SOFIE ISAKSSON

– Jag mår så bra där. Man kommer så nära det kristna livet utan distraktioner. Jag har även varit där privat, det är en fin retreatplats.

LENA-MARIE OCH hennes man går gärna i Olaus Petris gudstjänster även när hon inte är i tjänst. Där har de verkligen hittat hem. De trivs med gudstjänstformen och med människorna där. Hon blir väldigt sällan indragen i sin yrkesroll när hon är där privat.

– Men just under semestern när församlingen har

tagit in sommarvikarierande vaktmästare går vi helst någon annanstans. Mest för att jag inte vill göra vikarien nervös genom min närvaro!

Helhetstanken är det som Lena-Marie återkommer till.

– Att arbeta som vaktmästare ser jag som en del av mitt kristna liv. Vi tjänar Gud med fysiskt och intellektuellt teologiskt arbete och med diakonal omsorg. Allt är nödvändigt i Kristi kropp, Kyrkan.

ELIN HENNINGSSON

”Jag fyller på för att kunna ge ut mer”

Kyrkoherde Benjamin Lundqvist är med i engelsk bönegemenskap

Hur får du andlig påfyllnad?

– Jag är med i en bönegemenskap som heter Society of the Resurrection vid klostret i Mirfield, västra Yorkshire i England, där jag tidigare studerade. Det innebär att man åtar sig vissa levnadsregler som

rör bön, studier och socialt engagemang i ens närmiljö. När vi möts, en gång om året, får jag påfyllnad och en påminnelse om att jag är en del av den världsvida kyrkan.

– Vi delar en spiritualitet som jag också försöker ta med mig

hem till församlingen.

Och hur fyller du på hemma?

– Jag går gärna i gudstjänst i Viby även när jag inte själv är i tjänst. Jag tror att mitt engagemang i Society of the Resurrection hjälper mig att bli en bättre präst på hemmaplan,

Benjamin Lundqvist, kyrkoherde i Viby församling.

jag fyller på för att kunna ge ut mer.

ELIN HENNINGSSON

Tror medarbetarna på

Fyra kyrkoherdar om hur möjligheterna till trosfördjupning ser ut

1. Hur många anställda är ni i församlingen/pastoratet?

2. Uppmuntrar du som kyrkoherde den enskilda medarbetarens personliga trosfördjupning? Om ja, i så fall hur? På arbetstid eller utanför?

3. Går medarbetarna i gudstjänst även när de inte tjänstgör? Varför/varför inte?

TEXT ELIN HENNINGSSON
FOTO MIRIAM ARREBÄCK

Jan Wallgren, Bodarne pastorat

1. Vi är 21 anställda.
2. Ja. Vi har mycket goda erfarenheter av *Källan** som stiftet anordnar. Flera anställda har gått kursen, och någon ytterligare ska gå. Våra medarbetare har också möjlighet att delta i retreatar i tjänsten eller annat arrangemang som syftar till trosfördjupning och reflektion.
3. De flesta går nog inte regelbundet i gudstjänst som arbetar måndag-fredag. Någon kanske emellanåt besöker en grannförsamlings kyrka för att få vara "anonym". Orsakerna kan vara många. Man kan uppfatta att man är i "tjänst", att själva gudstjänstbesöket i sig blir arbete då man förväntas vara i yrkesrollen. Andra medarbetare arbetar många helger och väljer att använda en ledig helg att umgås med familj och vänner.

Anna Jarl, Katrineholmsbygdens församling

1. Vi är cirka 80 anställda.
2. Jag uppmuntrar medarbetarnas personliga trosfördjupning. Några av prästerna och en diakon går/har gått stiftets "Andlig vägledning". Jag uppmuntrar dem sedan att ha grupper i församlingen i andlig vägledning. Flera åker på retreat. Då betalar man hälften själv och församlingen står för den andra halvan. Det gör man inte på arbetstid. Några av prästerna leder egna retreatar. Vi har en konsult på halvtid anställd i församlingen för handledning. Det är väl inte direkt trosfördjupning, men leder ändå till eftertanke kring det arbete man har.

Jag frågar aldrig vilka som går i själavård, men uppmuntrar ibland till det. Jag kan även erbjuda mig att föreslå en präst som inte bor i närheten.

3. Några går regelbundet, andra inte. Vi har 10 kyrkor i församlingen, så jag vet inte riktigt. Många av oss bor på andra ställen, så vi är säkert många som går i gudstjänst/mässa där vi bor.

* *Källan* är Strängnäs stifts kurs i Svenska kyrkans tro och liv för medarbetare utan profilutbildning.

"Det är viktigt att vi firar mässa

Med jämna mellanrum diskuteras varför anställda i församlingar inte kommer till söndagsmässan. Ska man vara schemalagd och ha lön för att dyka upp?

Martin Öhman, församlingspedagog i Hallsbergs församling och tidigare

facklig förtroendeperson i KyrkA, säger att frågan har ibland lyfts av präster och musiker, två grupper som har kyrkorummet som en naturlig plats för sin förkunselse.

– Andra yrkesgrupper är i kyrkan flera dagar i veckan, men inte varje söndag. Gör man mera gudstjänst om man är där "rätt" dag?

jobbet?

för de anställda

Gunlög Axelsson Öhlund, Kvismare församling

1. Vi är 15 anställda.
2. Jag har en stark önskan och vilja att erbjuda trosför djupning för medarbetarna. Nu är vi ett delvis nytt arbetslag så på en av våra medarbetardagar nu i höst åkte vi till Pilgrimscentrum i Viby där vi började dagen med bibelmeditation och gick sedan in i tystnad tillsammans. Det gav tid till egen reflektion. Andra halvan av dagen talade vi tro och liv. Det är viktigt att vi alla känner att vi jobbar i Svenska kyrkan trots olika uppdrag och att gruppen är trygg med att ingen fråga är för dum för att ställa. Jag har också börjat uppmuntra medarbetarna att hålla i andakten på våra samlingar och alla erbjuds att gå *Källan**. (Två av de nya börjar på Källan i januari).
3. Det händer ibland men jag kan tänka mig att de som jobbar helg ibland väljer en annan gudstjänst när de är lediga. Det är inte heller alla som bor i församlingen så de har kanske närmare till en annan kyrka.

Ove Nyman, Tystbergabygdens församling

1. Vi är 8 tillsvidareanställda + 1 säsongsarbetare på kyrkogården.
2. Klart jag uppmuntrar till det men mottagandet är väldigt olika. Vi har morgonbön alternativt morgonmessa varje vecka som inledning till personalmötet. Jag har också ibland delat ut någon bok i ämnet eller haft lite "religiös orientering" på olika samlingar.
3. Nej, inte de flesta, helt enkelt för att de inte är troende. Jag tror att tre eller fyra av de nio skulle kalla sig troende varav en nog bara går i messa på arbetstid. Så frågan om det är lätt eller svårt handlar för mig mest om att intresset för det är högst begränsat.

tillsammans på söndagar

Enligt Martin Öhman upplever många andra möten som trosför djupande, till exempel samtal, bön eller en sinnesrogudstjänst med tystnad och meditativa inslag.

– För egen del tycker jag att det är viktigt att vi firar messa tillsammans på söndagar. Det fördjupar gemenskapen. Men kanske det hela

beror på hur var och en definierar sitt uppdrag i kyrkan, säger han.

Martin Öhman anser att det också är en trovärdighetsfråga för såväl anställda, ideella som förtroendevalda.

– Om vi uppmanar människor att gå i gudstjänst men inte gör det själva så har det betydelse.

MIRIAM ARREBÄCK

FOTO: MAGDALENA ÖHRLING

KÖRSÅNGARE. Åsa Dalfors Källgren, alt., och Mats Lindberg, tenor, sjunger i Askersunds kyrkokör.

Andlig upplevelse med kören

Körsång sägs vara rena friskvården. Enligt Sveriges körförbund sjunger 600 000 svenskar i olika körer. Två av dem som har valt kyrkokör för sitt musikaliska och andliga utlopp är Mats Lindberg och Åsa Dalfors Källgren.

MATS OCH Åsa sjunger båda två i Askersunds kyrkokör under ledning av Mathias Lundqvist.

– Jag har "bara" varit med i kyrkokören i två år. Många andra har varit med i 20-30 år så i sammanhanget är jag fortfarande ny, säger Mats.

Åsa blev värvad för fem år sedan av en vän som redan var med i kören.

– Jag har alltid tyckt om kyrkorummet, ända sedan barnsben, säger Mats. Genom kören har jag fått en förnyad kontakt med det. Rummet är till för frid och det känns skönt och fint att få komma dit.

– När jag reser utomlands besöker jag gärna kyrkor, det ger en speciell frid i själen, jag gillar stillheten. På sommaren kan man söka svalka och på vintern värme i kyrkorummet. Det ger också tid för eftertanke, säger Åsa.

– Jag har tidigare sjungit rock, pop och visor som alla på olika sätt uttrycker känslor, men kyrkomusiken med kören är mer inåtvänd på något sätt. Uppåtvänd också förstås, men ändå en inåtvänd upplevelse. Jag får definitivt en andlig upplevelse genom körmusiken, berättar Mats.

BÅDA ÄR överens om att kyrkokören kommer med många positiva effekter på deras mående.

– Körsången ger en alldeles speciell gemenskapskänsla som vi inte behöver uttrycka i ord. Efter två timmars rep är jag hoplappad och renad, stärkt. Musiken griper tag, säger Mats.

Körledaren Mathias är också en stor bidragande orsak till att Mats och Åsa trivs så bra i Askersunds kyrkokör.

– Mathias är ett underverk av entusiasm och musikalisk humor. Han gör repetitionerna till glada happenings, säger Mats.

ELIN HENNINGSSON

HIMMEL OCH JORD MÖTS *på Korsvei*

Festivalen som bereder rum för påfyllnad, eftertanke och kraftsamling

BAKOM ORDEN

Jan Eckerdal är stiftsadjunkt för teologi och fortbildning samt doktor i systematisk teologi med livsåskådningsvetenskap.

Det kan låta fromt när vi talar om att ge plats för "vår inre längtan". Jan Eckerdal skriver om hur han på festivalen Korsvei fann att hans behov lika mycket handlade om att få spela fotboll på stranden som de många tillfällena till gudstjänst, bön och samtal.

SOMMAREN 2020 är det återigen dags för Korsveifestival på Björkenäsgården i Hampetorp mellan Örebro och Vingåker. Vi brukar vara cirka 250 personer i alla åldrar som under fem dagar med liv och lust intar lägergårdens gräsytor och stugor.

För en del av oss kommer festivalen innebära glada återseenden från tidigare festivaler. Andra kommer att vara med för första gången. Anledningarna till varför vi vill vika en sommarvecka till detta varierar förmodligen från person till person. Men det som förenar många av oss tror jag är en vilja att för några dagar dela livet och ge plats för somligt som lätt hamnar på undantag i vardagen, sådant som

man verkligen vill men själv lätt glömmer att man längtar efter.

För någonstans längs vägen kan man som människa tappa förankringen i sin djupare längtan. Jag tänker mig att det inte bara är min erfarenhet. När år läggs till år och yttre och inre krav och föreställningar om hur livet ska gestalta sig blandas på ett sådant sätt att det är svårt att skilja det ena från det andra, kan man förlora fotfästet i sin mest grundläggande drivkraft – den jag som kristen uttrycker som gudslängtan. Kanske lägger man inte märke till det förrän man av någon anledning tvingas bromsa in ett slag. Då kan det hända att man plötsligt tittar upp från det som håller en sysselsatt och lite förvirrat frågar sig vart man egentligen tänker att den väg man går på leder och vad anledning var nu igen till att man vill dit.

Alla vi som i en eller annan mening räknar in oss själva som en del av kyrkans folk vet att den risken också är närvarande i kyrkans hägn. Även hos oss kan ansamlingen av allt viktigt vi vill uträtta i församlingen då och då göra oss så närsynt inriktade på våra projekt att vi inte bevarar blicken för hur det relaterar till det som är allra viktigast. Tidvis kan man känna viss samhörighet med de kristna i Efesos, de som i Uppenbarelseboken får brev med

gudomlig avsändare. Där står fina saker om församlingens uthållighet, urskilning och möda. Sedan fortsätter det: ”Men det har jag emot dig, att du har övergett din första kärlek” (Upp 2:4). Efesierna har inte avfallit från vägen, inte slutat göra vad som krävs, egentligen inte gjort något fel alls. Men ivern har svalnat. Lågan falnat. Som en relation, som när förälskelsefasen lagt sig, förlorar kontakten med sin första orsak och därmed riskerar att aldrig hitta fram till en mer mogen kärleksrelation.

Därför finns det en lång kristen tradition av att med viss regelbundenhet bereda rum för påfyllnad, eftertanke och kraftsamling längs vägen, tider och platser för att repa livsmod och påminna sig om det som är viktigast i livet. Många kyrkokristna beskriver sitt regelbundna gudstjänstfirande som en sådan plats. Det är ett tillfälle då man får hjälp att ställa in sin livskompass och ta emot kraft och hopp för att följa den riktningen en vecka till. Men utöver det tror jag att vi också mår bra av att söka någon sorts livets rastplatser som lite tydligare bryter med vår vardagliga tillvaro. Det är som en sådan rastplats som Korsveirörelsen blivit viktig för min familj och mig.

Korsvei är en ekumenisk kristen rörelse med ursprung och bas i Norge. Varannan sommar inbjuder Korsvei i Norge till en sommarfestival i Telemarks fjällvärld med flera tusen deltagare. De år som den norska festivalen pausar passar vi svenska korsveiare på att organisera en svensk version i lite mindre skala. Nästa sommar sker det för sjunde gången. Festivalen struktureras av att vi deltagare delar in oss i tun som vart och ett består av ett trettiotal personer. I tunets centrum finns en matplats där vi varje eftermiddag lagar gemensam middag av den låda matvaror som man får. Så går dagarna med förmiddagssamlingen ”Alla runt altaret”, bad, lek, bibeltimme, bön och sång, seminarier, fest och konserter, tält- eller stugliv och förvånansvärt god mat med tanke på tillredningsmöjligheterna. Det finns under festivaldagarna massor av olika saker att ta del av och bidra till. Men ett återkommande råd i festivalhäftet är att inte hänga med på allt och springa från programpunkt till programpunkt. Om samtalet runt matbordet känns viktigt, så sitt kvar.

KORSVEI HAR som rörelse funnits i drygt 30 år. Den springer ur en grupp människors längtan efter ett kristet sammanhang där hela människan kan få

plats. De delade en erfarenhet av att våra kyrkliga miljöer alltför ofta lurar oss att dela upp livet i andligt och världsligt på ett sådant sätt att det ena kan komma att framträda på bekostnad av det andra. Det kan å ena sidan yttra sig i kristna sammanhang som ägnar mycket tid åt andliga ting – bibelstudier, bön, välrepeterad lovsångsmusik eller kanske minutiöst utformad liturgi – men där trons konsekvenser för de delar av livet som ligger utanför det strikt ”religiösa” inte är lätt att urskilja. Å andra sidan kyrkliga kulturer som starkt betonar kallelsen till aktivt engagemang för att den här världen ska bli en bättre plats att leva på, men där kopplingen till andlig växt framträder som i bästa fall underförstådd. Den lilla gruppen sökte efter förhållningssätt där de som kristna inte skulle behöva välja någon av sidorna. Under parollen ”Mer himmel – mer jord” har korsveirörelsen sedan dess prövat sig fram för att forma kristet liv där det ena inte står i motsats till av det andra.

ÄVEN OM polariseringen mellan andligt och världsligt möjligen var än mer påtaglig i det kyrkliga landskapet

för trettio år sedan än nu, utgör den separationen en frestelse som varit ständigt närvarande

genom hela den kristna kyrkans historia. När jag exempelvis läser mina egna ord om att ge plats för att möta min inre längtan ser jag att det låter andligt och lite fromt. Det är det också. Men på Korsveifestival gestaltas den längtan för min del lika mycket av gudstjänst, bön och stillsamma samtal, som av att spela fotboll nere vid Hjälmarsstranden tillsammans med de barn och vuxna som vill vara med. Fotboll som andlig övning? Ja, om uppmärksamhet och närvaro här och nu utgör den mest grundläggande andliga övningen är tanken inte särskilt långsökt. Temat som festivalen centrerades kring för några år sedan, ”Till onyttans lov”, ger en aning om vad jag menar.

Korsvei har inget identitetsdokument eller uttalad teologisk bas. Den enda nedskrivna text som finns

”En vilja att för några dagar dela livet och ge plats för somligt som lätt hamnar på undantag i vardagen, **sådant som man verkligen vill men själv lätt glömmer att man längtar efter.**”

är de fyra vägvisare som rörelsen enats om. Att de kallas vägvisare signalerar att Korsvei vill vara en rörelse i bokstavlig bemärkelse, det vill säga ett sammanhang som är på väg. Sommarfestivalerna blir till platser där människor slår följe ett stycke på den vägen. Den första vägvisaren är Söka Jesus Kristus. Det är den överordnade riktningvisaren och påminner om att kyrkans centrum inte är en idé eller ett projekt som ska genomföras. Det är en person som möter oss som sann Gud och sann människa.

Den andra riktningvisaren är Bygga gemenskap.

”Utan att försöka bära hela världens nöd på våra axlar, handlar det om **en strävan efter att stå på Jesu sida** mot orätten.”

Som människor är vi skapade till gemenskap, något som inte sällan utgör både vår starkaste längtan och vår största rädsla. Den tredje är Leva enklare. Den uppmuntrar till en avskalningsprocess, en möjlighet att släppa taget om somligt som komplicerar och tynger våra liv, för att ge plats för det som vi på djupet upplever som viktigt och livgivande. Den fjärde vägvisaren är Främja rättfärdighet. Den påminner om vår kallelse att som kristna bli en del av Guds kamp för hela sin skapelse. Utan att försöka bära hela världens nöd på våra axlar, handlar det om en strävan efter att stå på Jesu sida mot orätten.

EN VIKTIG del av den anda som blivit Korsveis signum är att vi som samlas till festival formar innehållet tillsammans. Även om ett antal personer tar särskilt ansvar i planeringsgrupper och andra särskilda uppgifter, är den övergripande känslan att en Korsveifestival inte är något som några har förberett och vi andra konsumerar. Ett låneord från norskan som lever också i svenska Korsvei är dugnad. En stor del av det som behöver göras under dagarna distribueras genom dugnads-lappar med uppgifter,

som hänger på en anslagstavla. Att göra dugnad är att ta en lapp och göra vad som står på den – grädda våfflor i cafét, hjälpa till i någon barngrupp eller något annat. På liknande sätt fungerar de Möjligheter (seminarier) som man kan vara med på. Många av dem kommer till genom att någon som är med på festivalen har anmält att man har en idé om en Möjlighet som man kan tänka sig att leda.

DUGNADSIDEALET I Korsvei har jag lärt känna som något som är större än frivillighet som ett sätt att få uppgifter utförda. Det är ett sätt att vara kyrka. En dugnadskyrka är en kyrka där alla räknas med. Att alla är lemmar i samma kropp blir synligt när vi hjälps åt. Känslan av att vi tillsammans åstadkommer detta fina fördjupar gemenskapen. Det är en kyrkosyn som har framtiden för sig och som jag tror att vi i Svenska kyrkan på många håll just nu håller på att lära oss.

En av de ursprungliga initiativtagarna till Korsvei, den norska prästen Knut Grönvik, beskriver idén med sommarfestivalerna som en möjlighet att samlas och för några dagar öva sig på att leva sitt liv lite mer så som man skulle vilja att det var. För min del har den tanken fungerat befriande. Även om vägvisarna är utmanande och högst allvarligt menade blir korsveifestivalerna genom det förhållnings-sättet mycket opretentiösa tillställningar. Vi samlas och övar oss lite. Vi övar på vårt Jesussökande, på enkelheten, gemenskapen och det andra. Vi har ofta väldigt roligt tillsammans och åker sedan hem med känslan av att vi inte är ensamma i vår längtan, att liv tillsammans är meningsfullt och kanske också med några fragment till förändringar av livet på hemmaplan.

Den 15–19 juli är det alltså dags igen. Denna gång samlas vi till ett festivaltema som adresserar den kristna trons absoluta kärna. ”Sann Gud, sann människa – verklighetens mittpunkt.”

JAN ECKERDAL

”Kyrkan är så mycket mer än hemförsamlingen” Ung i den världsvida kyrkan

Sista ansökningsdag för utbytesprogrammet är 15 mars
www.svenskakyrkan.se/act/utbyte

Bibelkludd till ny nivå

För några år sedan bröt en ny trend ut i USA, kallad Bible Journaling, Illustrated Faith eller Bible Art. Kortfattat handlar det om att rita, måla, skriva och klistra på sidorna i en Bibel och låta den kreativa processen i sig bli en bön och ett sätt att låta texten få liv.

Läs mer på: Kreativtro.se, som vill "inspirera, tipsa och uppmuntra er att med Bible Journaling bokstavligen tala sätta färg på er tro!"

FOTO NATANAEEL GINDEMO

Biskopar pratar längs vägen

Vad kan två tidigare biskopar ha att samtala om? En hel del visade det sig när **Hans-Erik Nordin**, biskop i Strängnäs stift 2005–2015, och **Esbjörn Hagberg**, biskop i Karlstad stift 2002–2016, började brevväxla.

I januari 2020 kommer boken "Mötas längs vägen" (Libris förlag) där läsarna bjuds att ta del av detta tankeutbyte. Utgångspunkt är kyrkoåret som ram för det kristna livet och de båda biskoparna delar utifrån det personliga erfarenheter och sin egen brottnings med existentiella frågor.

– Vi känner varann sedan tiden i biskopskollegiet, men hade ingen tät relation då. Nu har det vuxit fram en vänskap som jag är oerhört tacksam för, säger Hans-Erik Nordin.

MIRIAM ARREBÄCK

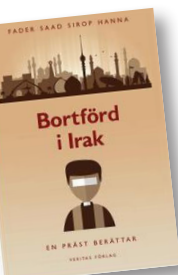
Bortförd biskop berättar i bok

En präst i Irak kidnappas på väg hem efter kvällsmässan. Trots våld och brist på mat i 28 dygn lyckas han överleva, vilket han beskriver i boken "Bortförd i Irak".

Nu bor Saad Sirop Hanna i Södertälje och är biskop i kaldeiska kyrkan med 30 000 medlemmar i Sverige. I pod-casten Ung och älskad intervjuas biskop Hanna av Karin Eckerdal och Maria Andrén.

Saad Sirop Hanna

Flera sidor på Insidan

Insidan är en tidning för ungdomar som ges ut av ELU, Evangelisk Luthersk Mission – Ungdom. Innehåller artiklar om Bibeln och kristet liv, intervjuer, bok- och musiktips mm. Åtta nummer per år och finns även på Insidan.net

TV-sänd julkonsert från Västra Vingåkers kyrka

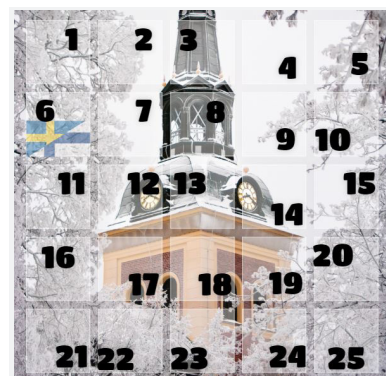

Genom ett samarbete mellan **Vingåkers** kommun och lokala företagare arrangeras en julkonsert med kända artister i Västra Vingåkers kyrka. Sänds i TV4 klockan 20.00 på julafton.

Konserten förinspelas den 21 december och artister du kommer kunna se och lyssna till är bland andra Charlotte Perrelli, Chris Kläfford, Bohuslän Big Band och Örebro Kammarkör med organist Karl-Magnus Jansson.

– Var det många som dansade runt granen?
– Ja, varenda kotte.

Musikaliskt i luckor

Under hela december kan du lyssna och se adverts- och jultidens musik i **Södertälje pastorats** adventskalender. Det är stor blandning sångare, flöjtister, pianister, trumpet, cello, kör, violon och dansare. Allt tillsammans med orgel och Martin Ohlson som organist.

– Det är en stor blandning i repertoaren. Allt från Bach till Whitney Houston, avslöjar Martin Ohlson.

Leta dig till fram till www.musikkalendern.se och klicka på luckorna för julstämning.

FOTO PIA ANDERSSON

Grattis skulpturparken!

Föreningen Stjärnholms skulpturpark har tilldelats Oxelösunds kommuns kulturstipendium 2019 med motiveringen:

"Som initiativtagare och huvudarrangör bakom Skulpturfestivalen i Oxelösund 2019 har föreningen genomfört en av de största kulturhändelserna i Oxelösunds historia och regionens hittills största skulpturställning i det offentliga rummet. Skulpturfestivalen har dragit mycket positiv uppmärksamhet till Oxelösund och fått Oxelösundare att känna stolthet och engagemang."

Bidra och påverka genom att bli medlem i Föreningen Stjärnholms Skulpturpark. Medlemskap kostar 100 kr/år. Kontakta sekreterare: josefine.zeijlon@svenskakyrkan.se

Ideella i diakonalt arbete

	2014	2016	2018
Asker-Lännäs pastorat	22	9	12
Askersund-Hammars församling	10	10	12
Bettna församling	0	10	11
Björkviks församling	15	15	15
Bodarne pastorat	10	24	22
Daga församling	6	6	10
Dunker-Lilla Malma församling	2	4	11
Enhörna församling	12	12	12
Eskilstuna pastorat	466	159	73
Flen, Helgesta-Hyltinge församling	22	36	25
Frustuna församling	10	11	12
Grödinge församling	2	1	1
Hallsbergs församling	22	7	36
Hovsta pastorat	50	77	96
Husby-Rekarne och Näshulta pastorat	16	27	31
Hällby församling med Tumbo och Råby-Rekarne	1	2	8
Hölö-Mörkö församling	2	13	20
Järna-Vårdinge pastorat	52	0	45
Kafjärdens församling	0	0	3
Katrineholmsbygdens församling	185	272	279
Kiladalens församling	42	25	29
Knista församling	10	70	59
Kumla pastorat	99	104	96
Kvismare församling	4	6	8
Lerbäck-Snavlunda pastorat	27	20	20
Mariefreds församling	14	18	14
Mellösa församling	12	10	7
Nyköpings församling	7	147	102
Nynäshamns församling	5	6	45
Oxelösunds församling	71	65	75
Rönö församling	63	78	82
Salems församling	17	12	8
Sköllersta församling	10	0	2
Sorunda församling	0	0	5
Stallarholmens församling	0	7	9
Stenkvista-Ärla församling	32	22	16
Stigtomta-Vrena församling	6	6	6
Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö	18	25	23
Södertälje pastorat	70	84	76
Torshälla församling	12	55	81
Trosa församling	0	0	-
Tunabergs församling	10	37	28
Turinge-Taxinge församling	20	20	20
Tysslinge församling	1	0	0
Tystbergabygdens församling	6	10	10
Viby församling	1	4	5
Vårfruberga-Härads församling	0	11	7
Västra Vingåkers och Österåkers pastorat	35	45	32
Åker-Länna församling	0	8	8
Örebro pastorat	67	131	155

Fler ideella

Nya statistikfrågor visar

För att synliggöra det diakonala arbetet har den kyrkliga verksamhetsstatistiken utökats med flera nya frågor. Sedan fem år tillbaka mäts bland annat antalet ideella som engagerar sig för att "öka livskvaliteten" för andra.

Hur det ser ut med gudstjänststatistiken är sedan länge väldokumenterat. Men hur den diakonala verksamheten ser ut i församlingarna har inte varit lika tydligt belyst i det statistiska material som varje församling årligen rapporterar.

Stig Linde, diakon, socionom och lektor

Sedan 2014 benämns diakonalt arbete i statistiken som "insatser med syfte att motverka sociala problem och öka livskvaliteten för de personer som berörs".

Det som räknas är

- uppsökande verksamhet (antal besök till hem eller institution)
- antalet tillfällen som personer sökt församlingens råd, bistånd och stöd
- ekonomiska bidrag till hushåll
- ideella medarbetare

Sedan tidigare har även sorgegrupper och

VÄRT ATT VETA

Fokus Diakoni

Strängnäs stift driver under tre år, 2018-20, ett projekt med fokus på diakoni. Projektet lyfter fram tre arbetsområden som visat sig viktiga för att stärka församlingarnas möjligheter att utveckla och utöva diakoni.

Det handlar om kyrkoherdars ledning av församlingarnas diakoni och om diakoners uppdrag, samt "diakonalt förhållningssätt" - hur man förbättra det i församlingars barnverksamhet.

Kursdagar för förtroendevalda och teologiska rådslag är ytterligare delar i projektet.

Läs mer: internwww.svenskakyrkan.se/strangnasstift/fokusdiakoni

fokus 2018
I **DIAKONI** 2020

vill vara med i diakonin

de diakonala insatserna

BÄTTRE UNDERLAG. Diakonalt arbete har blivit synligare när nya statistikfrågor har tillkommit. Den visar bland annat att de ideella blivit fler. FOTO JOHANNES FRANDSEN

öppna gemenskapsgrupper för vuxna noterats. Men detta täcker inte det diakonala arbetsfältet, varken kvantitativt eller kvalitativt, konstaterar Stig Linde, socionom, diakon och universitetslektor vid Lunds universitet, som var med och tog fram de nya diakonala "måttén".

– Det är givetvis bedömningar. Vad är ett "kontakttillfälle", det vill säga när någon söker hjälp eller stöd från församlingen? Här finns ju gränsdragningsproblem; enkelt när det är någon som kommer till

pastorsexpeditionen och ber kyrkoherden om hjälp, men svårare när diakonen får ett sms eller en fråga på Ica.

– Så det finns en del frustration i församlingarna, vilket nog avspeglas i en del 0:or i statistiken. Likväl ger det underlag för reflektion, särskilt nu efter några år när man kan jämföra över tid, säger Stig Linde.

Inför nyordningen betonades att statistiken måste kombineras med nyfikenhet, och att kyrkoherden är en nyckelperson.

– Kvantitativa data är med nödvändig-

het förenklande, det är deras styrka och svaghet. Siffrorna i sig behöver omgärdas av reflektion och kompletteras med kvalitativ insikt. På så sätt kan de bidra till att följa och utveckla det diakonala arbetet, både lokalt och nationellt, säger Stig Linde.

MIRIAM ARREBÄCK

Källa: <http://statistik.svenskakyrkan.se/statistiksidor/App/#/rapport/publikationer>

"Använd siffrorna för samtal och planering"

Stiftsdiakon Birgitta Lounela ser möjlighet att arbeta med kyrkans självbild

Antalet ideella medarbetare i församlingarna i Strängnäs stift varierar stort. Den genomgående trenden är dock att de ideella inom diakoni blir fler.

FÖRSAMLINGAR ENGAGERAR runt 33 000 ideella medarbetare, inom sina diakonala verksamheter. När det gäller diakonalt arbete i Svenska kyrkan totalt visar statistiken att intresset för att engagera sig växer, från 2016 till och med 2018 med nio procent.

I Strängnäs stifts församlingar är runt 1700 personer engagerade som ideella medarbetare i det diakonala arbetet. Flest noterade frivilliga diakonimedarbetare har

Birgitta Lounela, stiftsdiakon

Katrineholmsbygdens församling, runt 280 personer.

– Det är spännande med Katrineholm, en stor församling med många ideella i det diakonala arbetet. De har också en ny plan för att ännu mer stödja ideellas plats i allt församlingsarbete, säger stiftsdiakon Birgitta Lounela.

Statistiken är främst användbar för att följa den lokala utvecklingen, också för att Svenska kyrkan i stort ska få en uppfattning om omfattningen. Birgitta Lounela tycker att siffrorna kan vara bra grund för samtal och planering.

– Vad har gjort att det går bra? Hur kan

vi ändra en utveckling som ser ut att gå åt fel håll? Statistiken hjälper kyrkan med självbilden – nyttigt!

DET TYCKS lättare för församlingar i en mindre stad eller på landsbygd att kanalisera människors engagemang än vad det är i storstäder och större städer.

– Att få vara med i diakonalt ideellt arbete är en väg till fördjupning i tro, eller kanske att få börja ana tro och få bidra i andra människors liv. Om det blir svårare ju större enheterna blir så ligger vi illa till. Måste det vara så? säger Birgitta Lounela.

– Vi behöver mer material om vad vi lär oss av människor vi möter i det diakonala arbetet, om förutsättningar, om livssituationer. Då kunde vi berätta ännu mer och påverka än mer.

MIRIAM ARREBÄCK

Hej
Ellie!

GILLAR MÖNSTER. Ellinor "Ellie" Bager såg stiftets facebook-bild på kyrkoårets färger och inspirerades att sticka en halsduk.

FOTO MAGNUS ARONSON

Diakon Ellinor "Ellie" Bager stickar i kyrkoårets färger

Varför stickar du en halsduk i kyrkoårets färger?

– Stiftet la ut en bild på sin facebook-sida och frågade vilket mönster som visades (se nedan). Det kom så många roliga uppslag vad man kunde göra av det, alltifrån skosnören till gardiner. Jag skrattade, det kändes givet att göra en halsduk. Ett roligt projekt att fnittra åt.

Hur kommer det sig att du stickar?

– Jag stickar hela tiden och har gjort det i cirka 20 år nu. Jag gör mest sjalar och när jag stickar så ber jag. När jag gjorde den första sjalen som nu är nopprig och lite ful, som jag dock har sparat, blev jag lugn och själva stickande blev också som en bön. Jag tänker på och ber för den som ska få sjalen eller att Gud ska hålla människan varm och trygg.

– I början var rädd för att det inte skulle duga, jag tycker det är svårt med stickbeskrivningar men jag gör enkla saker istället. Stora sjalar. Det duger.

Var kan man se vad du "stickar och ber"?

– Jag har ett instagramkonto där jag lägger ut bilder och olika tankar och böner. Jag är personlig i

mina böner men inte privat. Att sticka är förutom ett samtal med Gud också bra för mig då jag har en mildare variant av fibromyalgi och detta håller nere värken, som ett bönesvar till mig själv. Jag kan inte sticka med jättetunt garn heller, jag gör det jag kan.

Du är ju diakon, stickar du även på jobbet?

– Både ja och nej. Om vi har längre möten brukar jag fråga om det är okej att jag har stickningen med under tiden, det hjälper mig att fokusera. Ibland är det okej och ibland är det nej. Jag har ju en del självårdssamtal i arbetet men jag stickar inte då eller till konfidenter. Det håller jag isär.

Vad har du för tips till stick-sugna Portalenläsare som är nybörjare?

– Youtube är jättebra, och att googla. Gör det enkelt och okomplicerat. Lägg upp 30 maskor och gör en randig halsduk med tjocka stickor och räta maskor. Och gör det färgglatt och roligt. Barngarn är bra. Strunta i alla måsten!

– Låt det bli bubbliga glädjeböner i din halsduk!

PIA ANDERSSON

VÅRT ATT VETA

NAMN: Ellinor "Ellie" Bager

ÅLDER: 46 år

ARBETAR:

Diakon i Salems församling

BOR: Hägersten/Fogdö Vik

FAMILJ: Make, barn och barnbarn

INTRESSEN: Garn i alla former, pyssla i trädgården, sjunga/nynna.

ANNAT kul:

Dricker 8-10 koppar te om dagen, fnittrar orimligt mycket åt ordvitsar.

INSTAGRAM:

elliesticarochber

SÅ GÖR DU. Enkel halsduk i kyrkoårets liturgiska färger. 126 cm Ex. Akrylgarn, stickor 5. Lägg upp 30 maskor, sticka rätstickning hela vägen enligt följande, men pröva gärna resårstickning – det blir mysigt! Antal varv beror på garnets och stickornas tjocklek. Vit 2 cm, Blå 6, Vit 4, Röd 2, Vit 8, Grön 6, Vit 2, Grön 4, Blå 10, Vit 2, Svart 2, Vit 20, Röd 4, Vit 2, Grön 4, Vit 2, Grön 4, Röd 2, Grön 2, Vit 2, Grön 18, Vit 4, Grön 4, Vit 2, Svart 2, Grön 6.

BESKRIVNING GJORD AV ELLINOR BAGER

Är du med och tar besluten?

Nu är det dags för 2020 års viktigaste utbildningsdagar för kyrkoherdar, församlingsherdar samt ordinarie och vice ordföranden i kyrkoråd och församlingsråd. Presidiekonferens!

DAGARNA INNEHÅLLER bland annat arbetspass om arbetsmiljön i församlingen. Om gränssnittet mellan kyrkorådets arbetsgivaransvar och stiftets tillsynsansvar och vad som är kyrkoherdens ansvar. Information om aktualiteter i Kyrkoordningen, överklagandenämnden och aktuellt i stiftsarbetet. Det blir Fokus diakoni, mässa men också tid för samverkan och att lära känna varandra.

VÄLJ MELLAN tre tillfällen. Innehållet i konferensen är detsamma vid alla tre tillfällen och pågår från lunch till lunch. Datum att välja på är 4-5 februari, 2-3 mars eller 17-18 mars, alla på Stiftsgården Stjärnholm.

JANUARI

24-26/1 Vuxenväg till tro - katekumenat

Ledarutbildning för dig som är nyfiken på eller arbetar med katekumenatet i församlingen. Kursen ges i samverkan mellan Strängnäs, Uppsala, Linköpings och Stockholms stift. På Stiftsgården Stjärnholm.

FEBRUARI

8/2 Älskad jord - Konfirmanddag

Tillsammans fyller vi Strängnäs domkyrka med konfirmanden i centrum. Kom med!

25/2 Rådslag i biskopsgården: Teologiskt trovärdig församlingsdiakoni

Vad kännetecknar en trovärdig och genomförbar församlingsdiakoni 2020? Vi samlas till rådslag om vilka teologiska resurser som kan vara till hjälp i den frågan och övar på att ta de resurserna i bruk i reflektionen över våra församlingars diakoni.

MARS

30/3 Grundkurs Kyrksam

Kursen innehåller bl.a. en grundläggande genomgång med tonvikt på vårt ansvar att underhålla vårt gemensamma

register med regelverk, grundläggande om upplägg av medarbetare, förtroendevalda, grupper samt underhåll av uppgifterna. På Stiftsgården Stjärnholm.

31/3-1/4 Grundkurs Kbok

Detta är en certifieringskurs som ger behörighet att arbeta som handläggare och sköta om registreringar av inträden/utträden samt ministerialböcker i Kbok som vårt gemensamma medlemsregister. Kursen rekommenderas även till kyrkoherdar som har ansvar för arbetet. På Stiftsgården Stjärnholm.

6/3 Profildag för kyrkomusiker

Denna profildag för kyrkomusiker är en uppstart inför vårt musikaliska vänstifts-utbyte med Tanzania. I samband med kursen erbjuds även församlingsbesök i samarbete med Kyrkosångförbundet. I Strängnäs domkyrka.

13-15/3 Läger för små konfirmandgrupper

Har ni få konfirmander? Kanske är det svårt att arrangera ett helt läger med en liten grupp? Kom med så blir vi många. På Stiftsgården Stjärnholm.

APRIL

2/4 Grundkurs KOB

Kursen ger en grundläggande genomgång av KOB (kollekt- och betalsystem) avseende hantering och redovisning av kollekt samt hantering av internfakturor. På Stiftsgården Stjärnholm.

21/4 och 22/4 Administrationsträffar

Informationsmöten om de gemensamma administrativa systemen. I Kumla församlingsshem resp. Stiftsgården Stjärnholm.

15-17/4 samt 2/6 Utvecklande ledarskap

Ett av Strängnäs stifts fokusområden är ledarskap och inom ramen för stiftets arbete med ledarutveckling har behovet av en gemensam ledarskapsutbildning vuxit fram. Modellen är framtagen av Försvarshögskolan. På Stiftsgården.

SOMMARKLASSIKER

16-18/6 Strängnäs stifts teologiska klassiker dagar "Till Guds ära"

Kom med på några dagars kvalificerad teologisk fortbildning på Stiftsgården Stjärnholm. För präster eller personer med motsvarande teologisk utbildning. Anmäl dig nu!

BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING
VID DEFINITIV EFTERSÄNDNING
ÅTERSÄNDES TIDNINGEN MED
NYA ADRESSEN NOTERAD

Svenska kyrkan

STRÄNGNÄS STIFT

Strängnäs stift, Box 84, 645 22 Strängnäs
www.svenskakyrkan.se/strangnasstift
internwww.svenskakyrkan.se/strangnasstift

Det ska vi fira!

VAD HÄNDE egentligen den 6 november 1632? Ja, det beror ju på vem du frågar. För många av oss står den dagen för avgörande händelser i Sveriges historia, men vad säger samma datum för den som bor någon helt annanstans i världen? Det betyder inte nödvändigtvis samma sak.

Hur viktigt är slaget vid Lützen för innevånarna på Bahamas? Hur många barn på Grönland mumsar Gustav Adolfsbakelser den 6/11?

Försumbart få.

Nej, historieskrivning är minsann ingen neutral verksamhet. Hur vi ordnar upp och återberättar vår historia säger egentligen mer om hur det är nu än hur det var då. De historiska händelser vi minns och gör stor sak av idag är viktiga för oss för att de hjälper oss förstå det som händer nu.

OM 200 år lyfter vi antagligen fram andra datum från vår egen tid. Händelser som idag inte sticker ut visar sig spela stor roll i framtiden. Kanske är det dig och ditt liv alla pratar om? Varför inte? Det enda vi vet är att vi inget vet – och att det är det som gör det så spännande.

När vi nu därför om några månader slår på stora trumman för Strängnäs stifts 900-årsfirande ska vi göra det med lika delar berättarglädje som upptäckarglädje. Kristendomen i våra bygder är äldre än 900 år men för den som gillar klara papper betyder det så kall-

lade Florensdokumentet/Florenslistan (i tryggt förvar i Vatikanen) en hel del. Där står det år 1120 nämligen noterat att ett av de svenska biskopssätena är Strängnäs.

Det ska firas!

UNDER ÅRET som kommer ska vi därför på olika sätt uppmärksamma våra nio århundraden: uppmuntra stiftets församlingar att utforska och levandegöra sin egen historia och göra det i en ambition att spegla nu- och framtiden i det som varit.

Hur kommer det sig att just dessa händelser fastnat på lokalhistoriens flugpapper? Finns det andra berättelser som betytt mycket, men som få eller ingen ännu lyft fram? Bruk och jordbruk,

slott och kojor, järnväg och sjösänkning, pilgrimsleder och vattendrag och alla, alla myllrande människor – vad har haft

betydelse för vilka vi är?

Vad av allt det där gör oss till oss?

Och vad betyder det som händer idag för oss när vi om hundra år firar till tusen?

STIFTPENNAN

BISKOP JOHAN DALMAN